

3. søndag i fasten søndag d. 4. marts 2018

Salmer:

736: Den mørke nat forgangen er

49: Ingen er så tryk i fare

292: Kærligheds og sandheds ånd

336: Vor Gud han er så fast en borg

Prædikentekst: Johannesevangeliet 8,42-51

Jesus sagde til dem: »Hvis Gud var jeres fader, ville I elske mig, for det er fra Gud, jeg er udgået og kommet. Jeg er ikke kommet af mig selv, men det er ham, der har udsendt mig. Hvorfor forstår I ikke, hvad jeg siger? Fordi I ikke kan høre mit ord. I har Djævelen til fader, og I er villige til at gøre, hvad jeres fader lyster. Han har været en morder fra begyndelsen, og han står ikke i sandheden, for der er ikke sandhed i ham. Når han farer med løgn, taler han ud fra sig selv; for løgner er han og fader til løgneren. Men jeg siger sandheden, derfor tror I mig ikke. Hvem af jer kan påvise nogen synd hos mig? Når jeg siger sandheden, hvorfor tror I mig da ikke? Den, der er af Gud, hører Guds ord; men I hører ikke, fordi I ikke er af Gud.« Jøderne sagde til ham: »Har vi ikke ret i at sige, at du er en samaritaner og besat af en dæmon?« Jesus svarede: »Jeg er ikke besat af en dæmon, jeg ærer derimod min fader, men I vanærer mig. Jeg søger ikke min egen ære; der er en, der søger den, og han dømmes. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Den, der holder fast ved mit ord, skal aldrig i evighed se døden.«

Hver familie har sine særtræk. Da jeg første gang mødte min svigerfamilie, syntes jeg godt nok, at de talte meget om bøger, om middagslure og om rødvin. I min familie taler vi i stedet meget om historie, om veje rundt omkring i Danmark og om, hvordan folk er i familie med hinanden. Hver familie har sine særtræk. Og vi bærer, selv her i vores individualiserede tid, meget af vores familier og vores slægt med os ud i livet.

Hver gang to mennesker møder hinanden, er det altså også et møde mellem to slægter. Mellem to ophav med hver sine egenskaber og traditioner og glæder og sorger. Derfor opstår der let diskussioner og uenigheder, når vi mennesker møder hinanden. Vi forstår verden, vi forstår os selv,

vi forstår Gud ud fra hver vores forudsætninger. Vi er slet ikke enige om alt. Det kan være pinligt at overvære diskussioner mellem andre, eller endda selv være indblandet i en. Synspunkterne bliver strukket til deres yderste, argumenterne kan blive mere og mere skingre.

Så hvordan lever vi sandt og kærligt med hinanden? Dagens prædiketekst er ikke umiddelbart et godt eksempel på det. Jesus og jøderne er i en voldsom diskussion, som udvikler sig mere og mere dramatisk. Det virker som om, at to helt forskellige slægter og stammer støder sammen og slet ikke forstår hinandens måde at tale og tænke på.

Jesus og jøderne var dog ellers fra samme folk. Jesus havde jødisk mor og var opvokset i en jødisk landsby. Og ligesom sine jødiske landsmænd, så troede han på Gud, Abraham, Isaks og Jakobs Gud. Jødernes Gud. Så Jesus og jøderne kommer samme sted fra, de har samme ophav og er af samme slægt, bredt forstået. Men nu ender de alligevel i en diskussion, hvor de anklager hinanden for at være af helt andre slægter.

Jesus siger bl.a. at jøderne har Djævelen til fader. Jøderne svarer lidt senere igen ved at spørge Jesus: ”Har vi ikke ret i at sige, at du er en samaritaner og besat af en dæmon?”

Altså, at du ikke er jøde som os, men fra vores nabofolk, som vi betragter som afgudsdyrkere og ikke vil have noget med at gøre? Og at du er besat af Djævelen selv og står i ledtog med ham?

De beskylder altså begge hinanden for at være af Djævelens slægt og stamme. Det er lidt det samme, som når folk i dag ofte kalder hinanden nazister eller siger, at det og det minder om besættelsestiden. Man kalder det at trække Hitler-kortet. Derefter kan man være ret sikker på, at der ikke kommer en spændende og lærerig diskussion ud af det. Den går kun mod skingerhed og ophidselse.

Hvorfor skændes Jesus og jøderne sådan? Hvorfor trækker de begge Djævel-kortet? Hvordan kom det så vidt?

Jo, Jesus siger, at han kommer fra Faderen, altså fra Gud. Og at det kun er gennem ham, man kan få et sandt billede af Gud og en sand relation til Gud.

Jøderne har dog svært ved de tanker. For de mener, at de er efterkommere af Abraham, jødernes stamfar. Og Gud er jo netop Abraham, Isaks og Jakobs Gud. Så Gud er deres Gud, deres far, deres ophav. De stammer fra ham, og det er de stolte af. Nu kommer Jesus så, på helt upassende vis, og maser sig ind imellem dem og deres Gud. Han laver en omfartsvej med sig selv som centrum.

Et eksempel fra vores verden kunne være det her:

Vi har alle bedsteforældre. For de flestes vedkommende er de nok døde. Men vi kender deres navne, og mange af os har minder om dem. Vi er alle i familie med vores bedsteforældre gennem vores forældre. Prøv at forestille jer, at der lige pludselig kom en helt ukendt mand, som sagde, at for at være et barnebarn af jeres farfar, så skulle I nu ikke længere være barn af jeres far, men i stedet barn af ham, den ukendte mand, for han er det eneste sande barn af jeres farfar. Og hvis I vil fortsætte med at være barn af jeres rigtige far, så er I godt nok selv ude om det, for han er en bedrager, en forræder, ja, en djævel. Denne nye mand påstår altså, at alt hvad I kender til jeres ophav og jeres forfædre, det er løgn og bedrag.

Okay, måske er det en lidt usandsynlig historie, men det er på en måde det, som Jesus siger til jøderne. Han kommer pludselig og sætter sig selv ind som et helt nyt mellemlid mellem jøderne og Gud. Og han siger: hvis I vil fortsætte med at være Guds børn, så er det nu mig, som I skal knytte jer til, tro på og følge. Fint nok med at I er jøder, at I har en jødisk far og stammer fra Abraham, men det nytter altså ikke noget som helst mere. Ja, faktisk, hvis I ikke tror på mig, så lever I i løgn og bedrag, ja, så er Djævelen jeres far.

Så vi forstår godt jødernes skepsis overfor Jesus. Og deres forvirring om, hvordan de skulle forholde sig til ham.

En ny forbindelse til Gud? Nej, hvorfor skulle de dog tro på det? Hvorfor kommer Jesus og spreder så meget forvirring og løgn? Hvorfor starter Jesus nu den konflikt? Hvad ligner det, at han siger de har Djævelen til far, når de har Abraham og dermed Gud til far?

Det er sandt, det er stærke ord, som Jesus siger til jøderne. Men i jødernes historie ser vi, i hvor høj grad kampen mellem sandhed og løgn hele tiden foregår i menneskers liv. Det Gamle Testamente er

fyldt af beretninger om det jødiske folk, Guds eksempelfolk, og om hvordan Djævelen forsøger at få indflydelse hos folket, ja, mase sig ind som en slags ny far for dem.

Vi kender det fra paradiset have, hvor Djævelen fristede Eva med et stykke frugt fra det træ, hun ikke måtte spise af. ”Mon Gud virkelig har sagt?” Eva og Adam faldt for fristelsen og spiste frugten.

Vi kender det fra beretningen om Abraham, den store troshelt, som flere gange løj og sagde, at hans kone Sara ikke var hans kone.

Vi kender det fra beretningen om kong David, som stjal en anden mands kone og gjorde meget for at dække over det.

Vi kender det fra fortællingen om tyrekalven af guld, som jøderne byggede i ørkenen, fordi de ville have en konkret fysisk Gud, og fordi de blev trætte af at vente på, at Moses kom ned fra bjerget.

Så det er ikke nok for jøderne at være stolte af at være af jødisk stamme og slægt. Det er en noget blandet fortid. En fortid, hvor Gud og Djævelen, Guds modstander, har kæmpet om folket. De har Abraham til far, men Abraham løj. De er efterkommere af Eva og Adam, men Eva og Adam faldt for fristelsen. De er efterkommere af David, men David stjal Urias' kone Batseba. De er efterkommerne af folket i ørkenen, som tilbad en afgud af guld.

Derfor kommer Jesus Kristus, som Guds kærlige sandhed, og stiller sig ind foran dem. Siger, at hvis I vil se klart, helt uden løgn og djævelsk list, så er det mig, I skal se på. Så er det mig, I skal følge. Så er det mig, I skal efterligne. Og hvis ikke I gør det, ja, så vælger I løggen frem for sandheden. Vælger jeres egne tanker om Gud, en afgud, frem for Guds søn, Guds sande billede. Vælger jeres egen historie og slægt med dens blanding af sandhed og løgn, troskab og svigt, frem for Guds slægt, Guds sande og kærlige søn, som nu står lyslevende foran jer.

Jesus dukker også op i vores liv og stiller sig ind foran os. Siger vedholdende og mildt, at han er sandhed og kærlighed. At han er Guds søn, den eneste sande vej til Gud.

Vores forfædre har deres fejl og løgne. Vores liv har hver sine løgne. De løgne, vi har fortalt i livet, kan brænde sig fast i vores hukommelse. Som stædige påmindelser om de tidspunkter, hvor vi valgte en anden vej end sandheden. Løggen og løgnens far, Djævelen, forsøger også at få indflydelse i vores liv.

Jesus giver os en ny slægt og en ny stamme at tilhøre. Vi er stadig en del af vores jordiske slægt, men han giver os en ny og vigtigere stamme. Vi kan synes, det er rimeligt upassende og anmasende af Jesus sådan at komme og stille sig foran os og stille krav. Påstå, at det er vigtigere at vi er af hans slægt end af vores egen. Påstå, at det vigtigste ikke er den slægt og den tradition, vi kommer fra. Men at vi kender ham. At vi følges med ham. Måske har vi lyst til at skændes med ham. Måske afviser vi hans tanker og ord. Det er på en måde forståeligt, for han bryder på mange måder med vores menneskelige måde at tænke på. Det kan være tryggere at holde fast i det, vi har i os selv, det som vores forfædre har opbygget og nedarvet til os af egenskaber, traditioner og måder at tænke og føle på.

Men Jesus er vedholdende og mild. Bliver ved med at stille sig foran os og tilbyde os at blive en del af Guds slægt. Af Guds stamme, af Guds familie. Igennem Kristus, igennem dåb og tro på ham, bliver vi nemlig Guds børn. Kristus kom til jord og blev vores bror, og når vi forbindes med ham, så er vi Guds børn. Så er Gud vores far. Så er Gud vores ophav og vores slægt. Så kan vi være trygge, helt trygge, tryggere end fuglen, som skjuler sig bag løvet eller stjernen højt oppe over støvet, over det jordiske, som vi sang inden prædikenen. Gud er vores far, og det er der tryghed og hvile i. Så har vi et sikkert og godt sted at høre til. Et ophav at leve vores liv ud fra.

Så for at vende tilbage til spørgsmålet fra tidligere: hvordan lever vi sandt og kærligt med hinanden? Uden at skændes og rode os ud i hårde diskussioner?

Det gør vi blandt andet ved at tage imod Jesu tilbud om at følges med ham. Ved at blive taget, som dem vi er, og sat ind i en ny slægt. En ny stamme. Vi bærer hver især en masse med os, og det bliver ikke annulleret eller udslettet. Men når vi følges med Kristus så indsættes vi i en ny slægt. Guds folk. Her hersker bestemte værdier og traditioner. Bestemte måder at handle og tro på. Bestemte måder at behandle hinanden på.

I Guds folk gælder sandhed og kærlighed. Forsoning og tilgivelse. Håb og trøst. Hjælpsomhed og opmærksomhed. Barmhjertighed. Mildhed.

Lad os leve det ud. Lad os sætte kærlighedens og sandhedens mærke på hinanden. Føre forsoning ud i livet.

Så Kristus tilbyder os liv i kærlighed og sandhed. Han tilbyder os et godt sted at høre til. Han tilbyder os Gud som far. Og han giver os Helligånden, kærligheds og sandheds ånd, som følgesvend for vores liv som Guds folk.